



El matrimoni format per Cristina de Borbó i Iñaki Urdangarin és l'estrella del judici que començà aquest dilluns a Palma.

## Les claus del gran judici

Aquesta setmana ha començat a Palma el 'judici del segle', amb Cristina de Borbó i Iñaki Urdangarin com a figures estel·lars.

*Reportatge de Miquel Payeras*

**A**quest dilluns dia 11 de gener s'havia d'iniciar a Palma –si res no ho ha impedit– un dels judicis que més atenció mediàtica, política i social han aixecat durant els últims anys. El del *cas Nóos*, amb els seus dos implicats estel·lars, el matrimoni format per Cristina de Borbó i Iñaki Urdangarin. Serà, és, tot un espectacle, amb una cobertura enorme de mitjans de comunicació i una expectació popular poques vegades vista. És el *judici del segle*, les principals claus del qual ajuden a entendre'n la importància.

### Doctrina Botín

La gran incògnita es resoldrà el primer, segon o, a tot estirar, tercer dia del judici: si Cristina de Borbó és exonerada o no. La seva defensa, encapçalada pel bufet de Miquel Roca i Junyent, presentarà un recurs davant del tribunal perquè se li apliqui l'anomenada doctrina Botín. Amb aquest nom es coneix la doctrina creada per la decisió del tribunal davant del qual estava encausat el banquer Emilio Botín, que sentencià que només a partir de





→ l'acusació popular –sense que s'hi sumés la fiscalia ni la part directament perjudicada– no se'l podia jutjar. En el cas de la germana del rei espanyol ni l'Agència Tributària –que seria la part afectada directament pels delictes suposadament comesos per la Borbó– ni el ministeri públic han volgut acusar-la. Així que sense acusació fiscal ni de part perjudicada, només queda l'acusació popular, exercida pel sindicat d'ultradreta Manos Limpias. Bastarà per jutjar-la o se li aplicarà la doctrina Botín? Els experts no s'hi posen d'acord. Es coneixerà la resposta ben aviat, en el torn del que s'anomena "qüestions prèvies" i que les tres magistrades que formen el tribunal dilucidaran el primer o primers dies del judici.

### Pena de telediari

La germana del rei espanyol s'asseurà al banquet dels acusats almenys el temps que duri la deliberació sobre si cal aplicar-li o no la doctrina Botín. Si se li aplica, aleshores podria ser reclamada com a testimoni per alguna de les parts, però en aquest cas no tindria obligació de declarar contra el seu marit, i com que, a més, els testimonis no han d'estar

permanentment en el judici, es podria estalviar la presència a la vista oral. Però el que no podrà evitar serà la *pena de telediari* almenys un dia i per tant se la podrà fotografiar arribant a la seu de tribunal i al banc dels acusats.

### Els acusats

A Cristina de Borbó, acusada de cooperar en dos delictes contra la Hisenda Pública, l'acusació popular li reclama 8 anys de presó i 2 milions de multa. A Iñaki Urdangarin, acusat de tràfic d'influències, malversació, prevaricació, frau, estafa, falsedat i blanqueig de capitals, la fiscalia li demana 19 anys i mig de presó. Diego Torres és acusat dels mateixos delictes que el seu ex-soci Urdangarin i li demanen 16 anys i mig. L'ex-president Jaume Matas respondrà dels delictes de prevaricació, malversació, frau i tràfic d'influències; se li reclamen 11 anys de presó. A banda dels quatre acusats estel·lars, també s'hauran d'asseure al banc dels acusats, sota penes de reclusió que van dels 2 als 11 anys, els responsables de Nóos, Ana María Tejero, esposa de Torres, el comptable Marco Antonio Tejero, el secretari Miguel Te-

jeiro i l'assessor fiscal Salvador Trinxet; així mateix estan acusats els antics alts càrrecs del Govern de Matas entre 2003 i 2007 Josep Lluís Ballester, que fou director general d'Esports; Gonzalo Bernal, antic director de la Fundació Illesports; Juan Carlos Alía, ex-director de l'Institut Balear de Turisme, i Miquel Àngel Bonet, ex-secretari de l'Institut Balear de Turisme; igualment respondran davant dels magistrats els antics càrrecs del PP valencià Alfonso Grau, ex-vice-alcalde de València; Luis Lobón, ex-secretari de Turisme de la Generalitat; José Manuel Aguilar, ex-director de la Ciutat de les Arts i les Ciències; Jorge Vela, ex-director de l'Institut Valencià de Finances, i Elisa Maldonado, antiga responsable jurídica de la Ciutat de les Arts i les Ciències; i, finalment, també està acusada Mercedes Coghen, ex-consellera delegada de la candidatura olímpica de Madrid 2016.

### Jaume Matas

Per a l'ex-president illenc és un judici clau. Cas de ser absolt, veurà amb optimisme la resta de casos en els quals està imputat i que encara s'estan instruint, una vintena. Tots tenen el mateix



A causa de la gran quantitat de testimonis, 363, s'ha hagut d'habilitar un edifici a posta per fer-hi el judici del *cas Nóos*, situat just davant de la presó provincial de Palma. El rei Felip intenta que la seva imatge no es vegi esquitxada per l'escàndol que protagonitzen la seva germana i el seu cunyat.

### Durada del judici

La previsió és que duri sis mesos. És el termini que ha establert l'Audiència a partir del càlcul del temps que es necessitarà perquè declari la gran quantitat de testimonis que s'han demanat: 363. Ara bé, hi ha una altra opció que faria disminuir moltíssim la durada. En el cas que els acusats pactessin amb la fiscalia el reconeixement de culpabilitat –normalment es fa a canvi de les penes mínimes taxades per a cada delictes– aleshores el judici no s'allargaria massa més de dues setmanes. És una opció molt improbable. De fet, la setmana passada ningú preveia que passés així, en ambients judicials de Palma. Però era una possibilitat que, si més no en teoria, existia.

### Agost de bars, restaurants i hotels

Els bars i restaurants de menú modest que hi ha a la rodalia de l'edifici que s'ha habilitat de manera extraordinària per celebrar-hi el judici, situat al polígon de serveis de Son Rossinyol, a la sortida de Palma, a la carretera de Sóller, just davant el centre penitenciari –coincidència que, com és fàcil d'imaginar, motiva molts d'acudits–, es freguen les mans per l'allau de clients que esperen rebre, entre periodistes, advocats i funcionaris. No són els únics. Els hotels de més alta categoria situats al centre de Palma tenen moltíssimes habitacions destinades als equips de periodistes i advocats que s'han desplaçat a la capital balear. El *cas Nóos* ha suposat fer l'agost en plena temporada baixa per a aquests establiments. Tots resen perquè el judici s'allargui el màxim previst.

### El rei Felip

Segons els mitjans de comunicació espanyols les relacions entre Cristina i el rei Felip de Borbó han passat de ser excel·lents a inexistents per mor del *cas Nóos*. Com es deu recordar, el cap d'Estat anterior, Joan Carles I, no tingué empatx a manifestar el suport públic a

la seva filla i a permetre declaracions oficioses de responsables de la Casa del Rei contra el jutge que portava la instrucció del cas, José Castro, la qual cosa li valgué moltes crítiques i intensificà la seva decadència política, però ho seguí fent fins al moment de l'abdicació. Felip ha volgut tenir una imatge completament diferent. No se li coneix cap fotografia ni trobada amb Cristina, els mitjans cortesans remarquen que està "molt disgustat" amb la seva germana i posen com a exemple que l'11 de juny de 2015 li revocà el títol de duquessa de Palma. Tanmateix, de moment, la Borbó continua essent membre de la dinastia familiar –no ha renunciat a la línia successòria– i gaudeix de la seguretat a càrrec dels pressupostos públics malgrat que se n'ha anat a viure a llocs tan llunyans d'Espanya –cosa que fa augmentar la despesa de diners públics– com ara els Estats Units i Suïssa.

La figura de Cristina, ara repudiada en públic pel seu germà, serví al seu pare per simbolitzar una mena d'intent pont entre la monarquia espanyola i les altres nacions ibèriques. Cal recordar que Cristina fixà durant anys la seva residència a Barcelona i que s'hi casà amb el fill de Juan María Urdangarin, conegut militant del PNB. Eren temps de sintonia entre la corona i el poder polític nacionalista basc i català, els anys 90, quan el nacionalisme catalanista aspirava a refundar Espanya des de l'òptica del federalisme asimètric, amb una corona com a símbol d'unitat i les dues nacions –catalana i basca– amb amplis poders d'autogovern exclusius. Vint anys després, la corona espanyola de Felip es mostra hostil al nacionalisme i el reconeixement de la plurinacionalitat. El judici del *cas Nóos* no té res a veure, evidentment, amb la situació política espanyola. Però la caiguda en desgràcia de Cristina es produeix en el mateix moment en què s'esvaeix aquell miratge d'una corona espanyola respectuosa amb la diversitat nacional de l'Estat. ●

origen, el *cas Palma Arena*, del qual és una peça fonamental el que ara es jutja. Per tant, si se'n surt d'aquest tindrà força probabilitats de sortir-se'n de tots plegats. Si, per contra, és condemnat, haurà d'entrar a presó sense esperar el recurs que pugui interposar davant del Tribunal Suprem, ja que serà la segona pena que haurà rebut. Ha passat 9 mesos tancat per la primera, conseqüència d'un delictes de tràfic d'influències. La norma d'aplicació habitual de càstigs carceraris indica que si un penat ja ha estat castigat abans, la nova condemna ha de ser d'aplicació immediata. Així que hauria d'esperar tancat a veure si la vintena de casos en què està imputat acaben amb nous judicis i, eventualment, amb més càstigs carceraris: un futur ben negre.

### Màxima expectació

Més de 500 redactors gràfics i tècnics s'han acreditat davant de l'Audiència Provincial per seguir *in situ* el judici del *cas Nóos*. La immensa majoria són enviats especials de diaris, televisions i ràdios de Barcelona, de Madrid i d'una vintena de mitjans internacionals.